

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

CCXXXII. Differentia 17. Iure civili sors pluribus modis permittitur:

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

c.) ejusmodi homines concremantur, & ille in cuius domo hæc fiunt, post publicationem bonorum in exilium mittitur, l. Nullus, c. de malef. ubi Imperator Constantinus: Nullus Aruspex, nullus Sacerdos, nullus illorum, qui solent huic ritui ministrare, ad limen alterius accedat, nec ob alteram causam, sed hujusmodi hominum amicitia, quamvis vetus, repellatur, concremando illo aruspice, qui ad domum alienam accesserit, & illo in insulam deportando post ademptionem bonorum, qui eum advocaverit, suasionibus,

vel præmiis. Legis *Nemo tenor est*: Si leat omnibus perpetuò divinandi curiositas. Etenim supplicio capitis ferietur gladio ultore prostratus, quicumque iustis nostris obsequium denegaverint. Denique *in l. Eorum, eod.* Magorum scientia puniendi, & severissimis legibus vindicanda dicitur, quæ saluti hominum molitur exitium. Hoc autem tempore virgis cædi solent, ad triremes, vel in exilium mitti. Interdum pecuniaria, aliavé arbitraria penâ castigantur. *Favusac. in Praxi crim. q. 20. Torrell. l. 3. Demonol. c. 14. n. 10.*

CCXXXII.

DIFFERENTIA 17.

Iure civili fors pluribus modis permittitur: l. Cum prætor, l. Sed cum ambo, ff. de judic. *iure Canonico autem in omni casu prohibita est*, c. ult. de Sortileg. Decianus l. 2. c. 19.

I. Sortiti est sortitò capere aliquid, vel obtinere. Sortes ipsæ sortis instrumenta vocantur, earumque usus apud veteres frequens. Nam & magistratus, & iudices sorte eligebantur: Consules pro-consules, prætores, provincias sortiebantur: causæ audiendæ per sortes ordinabantur. Ordo autem ex sorte dierum accipiebatur, hodie quoque incidentes controversiæ per sortem dirimi, ipsasque hæreditates tribui videmus. *Theos. l. 34. c. 5. n. 4.* Sunt etiam, qui litem in difficultate probationum sorte dirimendam existimant, apud *Andr. Gail. l. de pignor. observ. 22. n. 7.* Ac proinde certum est, pluribus modis à iure civili sortes per-

mitti, quamvis ad id probandum male allegetur l. Cum prætor.

II Quod verò in omni casu prohibeantur iure Canonico sortes, *Deciano* per errorem excidit, quia, quid de usu sortium Theologi sentiant, minime indagavit. Est autem sortitio triplex, divisoria, consultoria, & divinatoria. Similiter intentio, ut, quod querimus, à cælo, astris, à fortuna, vel aliquo spiritu intelligamus. A cælo, & spiritu petere, vanum, & superstitiosum est. A fortuna, per se non prohibitum, modò mentis error absit, & debito modo instituat. Atque ita divisoriarum sortes, quarum usus in negotiis dubiis, puta officiorum distributione,

tionem, bonorum partitionem, & similibus non à civili tantum jure, sed etiam ecclesiastico permittitur exceptis electionibus ad dignitates, & officia ecclesiastica, c. *Sortes* 26. q. 5. Nam sine necessitate conari in divinæ voluntatis consilium penetrare ad cognoscendum, hunc, an alium, Deus elegerit in episcopum, prælatum, &c. est Deum tentare, cum alia media supersint, magis usitata, & minus periculosa. Facile enim astutus Satan ejusmodi actionibus sese ingerit & insidias struit. Vnde in cit. c. divinationes vocantur, & maleficia. V. *Less.* c. 43. dub. 9. n. 60. Pari modo damnantur sortilegia pro furtis inveniendis, aut divinationibus, ope malorum spirituum faciendis, c. 1. & ult. de *sortileg.*

III. Præclare *Caietanus in summ. v. Sortileg.* Sortilegium, quo explicitè, vel implicitè ad dæmonum auxilium recurritur, peccatum mortale est, ad superstitionem pertinens: ut cum quis per sortes inquirat, quis fecerit furtum, aut si queratur, quid agendum sit. Nam sortilegii crimen, & divinariam, & consultoriam comprehendit. Excipiendum tamen casus est, quo suâ inspiratione Deus accipites animos ad instituendam sortem inclinaret, ut in pluribus S. Scripturæ exemplis videre est. *Navarr. cap. 11. n. 38. Angel. v. Sors. Silv. v. Superstitio, n. 9. Lopez. l. 2. c. 23. Filliuc. Tract. 24. c. 4. Suarez. l. 2. c. 12. Layman. l. 4. Tract. 10. c. 3. n. 8.*

CCXXXIII.

DIFFERENTIA 18.

Parricidis alia jure civili, quàm Canonico decreta pœna est: l. un. C. de his, qui par. vel liber. occidunt, l. penult. ff. ad l. Pomp. de parric. c. Latorem 33. q. 2. c. 1. & seq. de his, qui fil. occid. Joann. Bapt. à S. Blasio 138.

I. Parricidæ nomen à parentum cæle derivatum, ubi de punitione agitur, locum habet in aliquibus ascendentibus, & descendentibus in infinitum, in uxore, viro, genero, vitrico, socero, patruo, avunculo, amita, consobrina, patruela, patrono, noverca, sponsa, patre, & matre sponsi vel sponsæ: quod intellige, etiam si fœmina prædictas personas conjunctas occiderit, aut occidatur. Item, ut extendatur

ad eos, qui venenum emunt, vel operam dant, ut fiat, l. 1. 3. 4. ff. eod. Item tenentur omnes conscii, l. *Virum*, ff. eod. V. *Farinac. Part. 4. q. 120. n. 147.*

II. Pœnam quod attinet, multum serò à legislatoribus scripta est. Nam & Solon sciens omisit, & Romani per annos sexcentos parricidia nescierunt, *Plutarchoteste in vita Romuli*, aliqui crimen hoc partem fuisse judicii de sicariis colligunt ex *Oratione Cicer.*

Kk

Cicer.